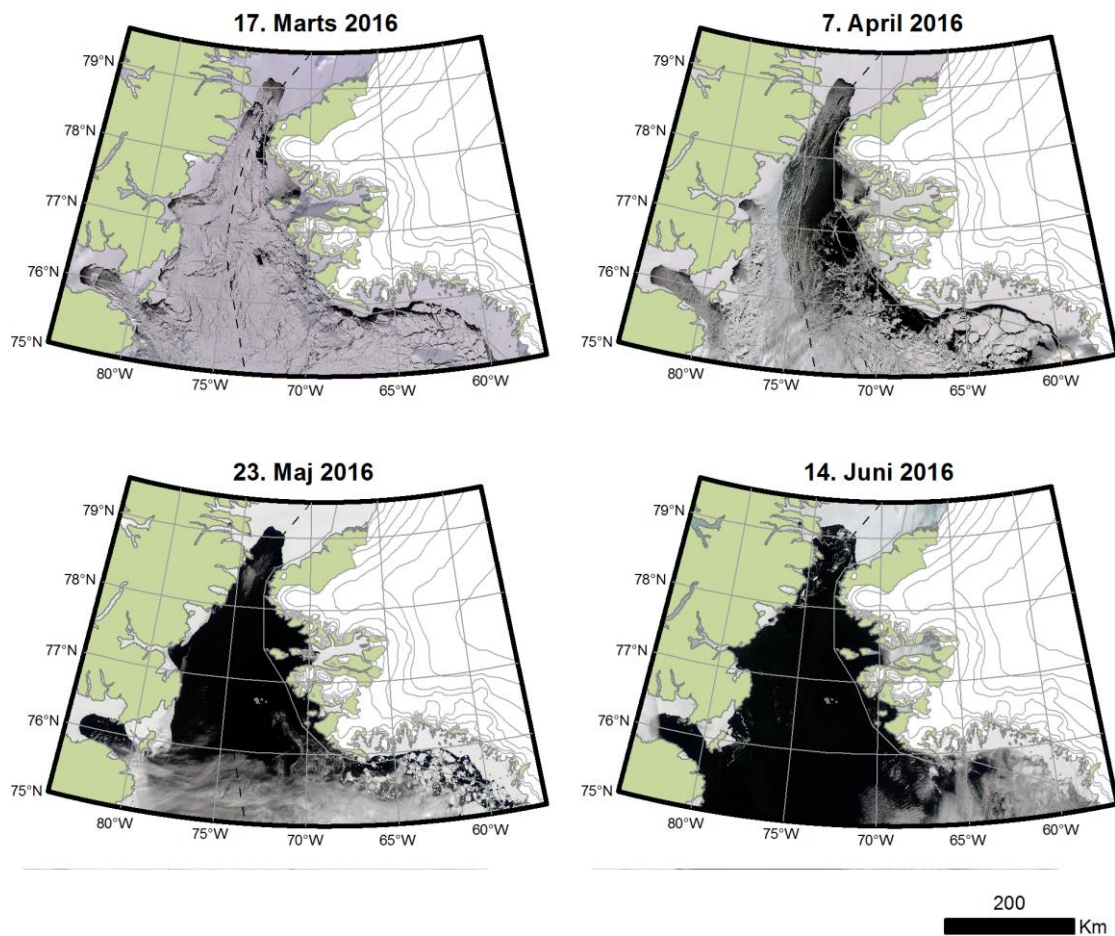

Pikialasorsuaq Issittumi inuunerup puilasoqarfia

Ilisarititsissut: Pikialasorsuaq taannalu pillugu suliniut (NOW)

Allattut: Anders Mosbech & Kasper Lambert Johansen

Kalaallit Nunaata Canadallu akornanniittoq imartaq, Smith Sund, Baffin Bugtillu avannarpasinnerusortaaniiittoq immikkuullarissuuvoq (Takutitassiaq 1). Imartaq tamanna Pikialasorsuarmik taaneqartarpoq, tassa ammalatarsuummat ukiuugaluartumiluunniit iluamik tamakkerluni sikuuneq ajormat. Naak nunarsuup avannaarpiarsuaniikkaluarluni, imartami Avannersuarmiittumi, imaq ukioq kaajallallugu sikuinneq ajorpoq. Tassa Pikialasorsuaq immamit sikuusumit avatangersimaneqarnermigut angissusiligaasarporlusooq, taamaattumillu aasarnerani ukiup sikuata aannerani nalinginnaasumik imaannangoqqittarluni. Pikialasorsuaq ukiorluni immap sikoqqinnerani imartami tassanerpiaq pinngoqqittuaannarpoq. Taamalisuaannarsinnaavoq ikeq Canadap Kalaallit Nunaata akornanniittoq, Kane Basin, sikumik ikaartarfeqalersarmat taamaalilluni sikut Qalasersuup Imartaaniit kujammut sarfagussaallutik saatsersut unitsinneqartarmata. Peqatigisaanik ukiuunerani anorip sammivigisuaannangajataata avannap aqutaanik sikumi ikaartarfissuup pineqartup kujataatungaaniittoq imartarujussuaq issinnerujussuanik sikugaluaannavittaqaattaartartup sikua tingitaateqattaartuarpaa. Taamaalilluni avannaarsuani issittartorsuarmi sikuusartorsuarmilu inoqajuitsupajaajusumilu Pikialasorsuaq pinngortarpoq ammalatarsuusarluni imaani miluumasorpaasuit sikunialerneranit kujavartussaagaluartut uumaffigisaattut.

Takutitassiaq 1: Píkialasorsuup 2016-ip upernarnerani píffissani assigiingitsuni sisamani annertussusia takuneqarsinnaavoq. Ammalatarsuup avannaatungaaniittoq immap síkua íkaartarfillusooq erseqqilluinnartumik takuneqarsinnaavoq. Aamma takuneqarsinnaavoq sarfap anorillu sammivíi sakkortussusiilu apequtaallutik ukiup síkuata saatsilereersup annertussusia. Qaammataasamit assílisat NASA WorldViewimit píssarsíarineqarput.

Imaq síkuunngikkaangami qaamaneq imarmut pítarussinnaalersarpoq. Peqatígisaanik Píkialasorsuup Kalaallit Nunaanut sammernganiittumi Kalaallit Nunaata kitaata sarfaanik taaneqartartup avannamukartumik avaliata pílersítaanik imaq uumassutissaqarluartoq Píkialasorsuup imartaata qaavatungaanut sarfaanneqartarpoq. Píkialasorsuup taamatut imarmik uumassutissaqarluartumik pílersorneqartuarnera aammalu qaamarngup immamut pítaruttarnera pequtaalluni Píkialasorsuarmi tappiorannartunik pínggorartítsíneq aasaanerata annerpaartaani písarpoq. Tamanna pequtaarpiarluni Píkialasorsuaq Nunarsuup avannaarpiarsuni tamarmi ammalatarsuit uumassutissanik pílersítsíffiusartut annerpaartaattupajaaq immaqalu píngaarnerpaartaattupajaaq ísigíneqarsinnaavoq. Immammi tappiorannartoqarfíssuunera pequtaalluni uumasut nerísareqatígíttarnerannut uumasuaqqanít ílleqqaníit, peqqaqqanut, uíllunút, aalísakkanut ímaaníttartunullu míluumasunut tímmíssanullu Píkialasorsuaq pínggorarfíssuartut píngaaruteqarluinnartuuvuq. Taamaammát Píkialasorsuarsuaq uumasorpassuarnít taavavani ukiísartunít allarpassuarníllu íngerlaartartunít aasaanerani nerísassaqrílluarnerani najorneqartarpoq, píngaartumíllu tímmíssat ímaaníttartut ungasíppallaanngísaani píaqqíorfeqartítérlutik.

Uumasoaqatígíiaat allat ulloq manna tíkíllugu ukíorparpassuarnílu 4000-ni kíngullerni Píkialasorsuup písuussutaanik pílluateqarsímasut nappateqarsímasullu tássaapput ínuit. Kalaallit Nunaat Píkialasorsuup

nalaagut ingerlaartunit inunnit, europamiut eqqaassanngikkaanni, nunassiffiqineqartarsimavoq. Tunngavissarissaarsorinarpugut oqassagutta inuiaqatigiit Alaskamiit Canadap avannaatungaata kangisissortaa aqqusaarlugu Kalaallit Nunaannut ingerlaarsinnaasimammata Pikialasorsuup uumasunik piniagassanik pisuussuterpasuaqarnera pingaarnertut peqqutaarpiarunarluni. Avannersuarmi inuit ullumikkut inuusut 900-t missaanniipput, taakkunungalu piniagassaquartuarnissaq suli aalajangiisuulluinnarpoq.

Nunarsuarli tamakkerlugu silaannaap kissatsikkiartornera nunarsuarmioqataasullu imminnut atassuteqaqatigiittarnerisa pigaluttuinnarnerani Pikialasorsuarmi uumassuseqarneq – inunnut uumasunullu – allasaanngitsumik allannguuteqarujussuuartussanngulerunarpoq. Imaq kingusinnerusukkut sikuniartalersimavoq, siusinnerusukkullu aattalersimalluni, tamannalu pequtaalluni sikumi ikaartarfittut taasatta, Pikialasorsuarmik pilersitsisusartup, sikua immaqa aalaakkaasumik sikuusarinnaariartulissaaq. Taamaattumik Pikialasorsuaq pillugu suliniut, NOW suliniummik taasarput (www.NOW.ku.dk), aningaasaateqarfii Carlsberg Fondet Villum-Veluxilu aningaasaliisoralugit aallartipparput. Pikialasorsuaq pillugu suliniut ilisimatuussutsikkut sulinermi tungaviusumik ilisimatuarnermik taallugu sulinerussaaq ilisimatusartartunik assigiinngitsunik sammiveqartunit uumasorsiuunit, inuiaqatigiilerisunit itsarnisarsiuunillu Aarhusip Universitetianeersunit, Københavniip Universitetianeersunit, Nationalmuseumimeersunit, Nunatta Katersuugaasivianeersunit, Pingortitaleriffimmeersunit minnerunngitsumillu piniartunit Avannersuarmeersunit peqataaffiqineqassalluni. Suliniutip ingerlanneqarnerani siunertaavoq uumasut inuillu akornanni ataqatigiiffit Pikialasorsuarmut uumajuartumulluusoq attuumassuteqartut paasiuminaassinnaasut paasiuminarsarnissaat. Ilisimatusariaatsit assigiinngitsunik sammivillit inunnut, inuiaqatigiinnut uumassusilerinermullu tunngassuteqartut akimorlugit suleriuseqarnissani Pikialasorsuaq avatangiisaalu tamarmiullutik ataqatigiissumik paasiniarneqassapput. Ilanngullugit isiginiassavagut Pikialasorsuarmi uumassuseqassutsip unammilligassai suunersut kiisalu siumut ungasissumullu isiginiarsaraluta ajornartorsiutaasinnaasut aaqqiissutissartaallu paasiniarsarissavagut. Silap pissusia itsarsuaaniit ilaatigut malunnaatilissuarmik allanngorartuarsimavoq, qangarsuarmullu uterlulalusooq inuit uumasullu qanoq iliorlutik aniguisarsimanerannut tunngasut paasisaqarfiginerisigut imaassinnaavoq Pikialasorsuup siunissaa silattuallaaatigisinnaassagipput.

Allaaserisani marlunni tulluittuni NOW suliniutip iluani ilisimatusarnikkut periusissat allaaserineqarput. Now suliniutikkut angusarineqartartussat ukiuni tulluittuni saqqummiunneqartarumaarput.